

Projectvoorstel conservering, digitalisering en inventarisering bandenarchief Radio Hoyer

Samenvatting:

Dit projectvoorstel behelst conservering, digitalisering, inventarisering en ontsluiting van het bandenarchief van Radio Hoyer, een radiostation op Curaçao in de Nederlandse Antillen. Het archief bestaat uit 546 geluidsbanden met een geschatte speelduur van 550 uur. Het archief is gevormd in de jaren 1954-1975. De banden bevatten muziek en gesproken woord van grote culturele waarde. De opnamen zijn uniek. Vergelijkbaar materiaal van andere radiostations op de Nederlandse Antillen is niet aanwezig. Het archief is in verwaarloosde toestand maar de conditie is nog goed. Digitalisering kan het geluid voor de toekomst behouden. Tijdens het digitaliserings proces kunnen de opnamen geïnventariseerd worden waardoor het archief kan worden ontsloten. Het originele materiaal zal na reiniging worden opgeslagen in het Archivo Nashonal (Centraal Historisch Archief) op Curaçao. In digitale vorm kunnen de opnamen worden ondergebracht bij diverse instellingen. De opnamen vormen interessante bronnen en illustraties betreffende de geschiedenis van Curaçao, de Nederlandse Antillen, Nederland en koninkrijkrelaties. Het materiaal kan worden gebruikt bij onderzoek en onderwijs op muzikaal, historisch en cultureel gebied.

De kosten voor het project zijn begroot op € 95.000,-

Subsidieaanvraag door:

Stichting Geschiedenis Geluidsregistratie
Rotterdam

mede namens:

Radio Hoyer
Curaçao (N.A.)

en:

National Archaeological Anthropological Memory Management (NAAM)
Curaçao (N.A.)

Comité van Aanbeveling

Mr. Frits Goedgedrag

gouverneur van de Nederlandse Antillen

Dr. Aart G. Broek

sociaal wetenschappelijk onderzoeker Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde, Adviseur diversiteit en integratie vanuit het bureau Klasse! Onderwijs & Opvoeding.

Geraldine van Bueren – Prens

voorzitter stichting SPLIKA (Stimulá Papiamentu Literatura i Informashon riba Kultura di Antiyanan abòu (Stimulieren van Papiaments, Literatuur en Informatie over de Cultuur van de benedenwindse Antillen))

Paul R.J. Comenencia MA.

gewezen Gevolmachtigde minister van de Nederlandse Antillen

Mr. Gregory E. Elias

The United Trust Company N.V.

Drs. Carel de Haseth

gewezen Gevolmachtigde minister van de Nederlandse Antillen, dichter en schrijver

Prof. Dr. Michiel H.G. van Kempen

hoogleraar West-Indische letteren, Universiteit van Amsterdam

Drs. Felix P.C.M. van Lamsweerde

oud-conservator ethnomusicologie van het Tropenmuseum van het Koninklijk Instituut voor de Tropen in Amsterdam.

John A.W.J. Leerdam MFA

Lid voor de Partij van de Arbeid Fractie in de Tweede Kamer der Staten Generaal (woordvoerder o.a. portefeuilles: Kunst Cultuur en Media, Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken en Internationaal Cultuurbeleid), voorzitter Vaste kamer Commissie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, ondervoorzitter Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse zaken, Rapporteur van de Kamer bij de Unesco.

Prof. Dr. Gert Oostindie

hoogleraar Caraïbische geschiedenis, Universiteit Leiden, directeur Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde (KITLV)

Stan Rijven

muziekpublicist en -criticus (Trouw), programmamaker (o.a. AVRO, RVU, VPRO), grondlegger PAN (Pop Archief Nederland), IASPM-Benelux (International Association for the Study of Popular Music) en World Music Forum NL

Drs. Nolda C. Römer – Kenepa

directeur Archivo Nashonal (Centraal Historisch Archief Nederlandse Antillen)

Paul Rosenmöller

programmamaker/presentator IKON, voormalig voorzitter Tweede Kamercommissie Nederlands Antilliaanse en Arubaanse Zaken

Prof. Dr. Wim Rutgers

Buitengewoon hoogleraar Literatuurwetenschap en Literatuurgeschiedenis, Universiteit van de Nederlandse Antillen

Prof. Dr. Ronald Severing

Directeur van de Fundashon pa Planifikashon di Idioma (Stichting voor Taalplanning van de Curaçaose overheid.) Buitengewoon hoogleraar Taalverwerving, taalleren en taalonderwijzen in het bijzonder voor het Papiamentu aan de Universiteit van de Nederlandse Antillen

Drs. Rein Sporman

antropoloog, muziekpublicist (o.a. Volkskrant, NRC-Handelsblad) onderzoeker muzikale identiteit en erfenis Nederlands koloniaal verleden, uitvoerend musicus, oud-programmeur Paradiso, labelmanager, oud-conservator muziek, dans en immaterieel erfgoed Tropenmuseum Amsterdam

Wim Statius Muller M.Sc.

componist/pianist

Peter Steenbakkers

directeur Biblioteka Públiko Kòrsou (Openbare Bibliotheek van Curaçao)

Gwendolyne E.M. Visser

kleindochter van Horacio Hoyer, 'sales manager', productie- en projectbegeleider bij Radio Hoyer

Mr. Drs. Chantal M.M. Visser

kleindochter van Horacio Hoyer, juriste en bestuurskundige

Drs. Ieteke Witteveen

directeur National Archaeological Anthropological Memory Management (NAAM), Curaçao

Het comité van aanbeveling is samengesteld uit personen, werkzaam in diverse disciplines. Allen zijn op hun eigen wijze betrokken bij het onderwerp van dit project. De leden van het comité hebben kennis genomen van het projectvoorstel en onderschrijven en steunen van harte de doelstellingen van dit project. Door een comité van aanbeveling in het leven te roepen wil de subsidieaanvrager naar de diverse fondsen de maatschappelijke relevantie van het in onderstaand document beschreven project onderstrepen.

Inhoud:

1. Inleiding	5
2. Verschijningsvorm en toestand van de collectie	5
3. Belang van de collectie, kosten conservering, mogelijkheden archivering	5
Ad 1. Is het archief het behouden waard?	6
Ad 2. Opbouw begroting van de kosten van conservering, digitalisering en inventarisering en het dekkingsplan	7
Ad 3: Toepassingsmogelijkheden van het archiefmateriaal	10
Ad 4: Opslag van het materiaal, een plek voor duurzaam beheer van de originelen	11
4. Duur van het project	12
5. Nadat het project is voltooid ...	12
Bijlage 1: Begroting en dekkingsplan	13
Bijlage 2: Adressen	14

1. Inleiding

Radio Hoyer is in maart 1954 gestart als eerste commerciële radiostation op Curaçao. De zender is opgericht door Horacio Hoyer (1904-1987). Vele jaren is hij ‘station manager’ van de zender. Aanvankelijk is het station louter gericht op Curaçao, later is een tweede zender gesticht op Bonaire en zijn ook uitzendingen gemaakt speciaal bestemd voor dit eiland.

Tijdens werkzaamheden in het archief van Radio Hoyer – in het kader van projecten met betrekking tot Antilliaanse en Arubaanse grammofoonplaten – is het geluidsbandenarchief van Radio Hoyer aangetroffen. Gwenny Visser, medewerker bij Radio Hoyer en kleindochter van Horacio Hoyer, heeft het archief tot nu toe voor vernietiging kunnen behoeden. Zij beseft de historische waarde van de opnamen maar vreest het archief op langere termijn niet te kunnen behouden. Zowel ruimtegebrek als de toestand van het archief bedreigen het voortbestaan van de collectie. Meermalen is het archief verhuisd en opgeslagen onder omstandigheden die het materiaal hebben doen vervuilen. Het verplaatsen heeft de ordening verstoord. Gebrek aan deugdelijke afspeelapparatuur en ontsluiting leidt ertoe dat het archief niet kan worden benut. Dit vormt een extra bedreiging voor de banden, zij lijken nu immers nutteloos.

De collectie dreigt verloren te gaan. Magnetische dragers zijn, tenzij onder goede omstandigheden gearchiveerd, aan verval onderhevig. Digitalisering is noodzakelijk voor behoud van het geregistreerde. Radio Hoyer beschikt niet over fondsen om het archief te conserveren en/of te digitaliseren.

2. Verschijningsvorm en toestand van de collectie

Op 21 september 2007 heeft Tim de Wolf (historicus en ‘audio archeoloog’) het totale archief bekeken en door middel van een steekproef – bestaande uit ongeveer 60 banden – de algemene toestand en het historisch belang vastgesteld.

Het archief bestaat uit 546 geluidsbanden (banden op spoelen, ook wel aangeduid als ‘open reel tapes’) De banden zijn over het algemeen opgeslagen in hun originele dozen. Meestal is op deze dozen de inhoud van de opname kort vermeld. De banden zijn zeer stoffig. Het stof is doorgedrongen in de dozen en tussen spoel en band. Als gevolg van vochtschade zijn de dozen in een aantal gevallen vervormd. Bij deze exemplaren heeft het stof makkelijker tot de band kunnen doordringen. De chemische toestand van de banden is over het algemeen goed. Er is geen neiging tot het afbrokkelen van de magnetiseerbare laag geconstateerd of hoge gevoeligheid voor breuk van de drager. De indruk is verkregen dat het geluidsignaal op de banden – na reiniging van het materiaal en indien behandeld met de nodige zorg – overgezet zal kunnen worden naar digitale media.

3. Belang van de collectie, kosten conservering, mogelijkheden archivering

Digitalisering, inventarisatie, ontsluiting en fysieke conservering zouden het geluidsbandenarchief voor de toekomst veilig kunnen stellen. Fondsen zijn hiervoor

noodzakelijk. Subsidie zal hiervoor moeten worden verworven. In dit kader is onderzocht:

1. of het archief de moeite van het behouden waard is
2. welke kosten er zijn gemoeid met conservering en digitalisering
3. welke toepassing van het ontsloten archiefmateriaal mogelijk is
4. of er een plek voorhanden is waar de originelen duurzaam kunnen worden beheerd

Ad 1. Is het archief het behouden waard?

Horacio Hoyer heeft vanaf de start van zijn radiostation in 1954 gebruik gemaakt van band als geluidsdrager. Het accent van het bandenarchief ligt echter op de periode beginnend omstreeks 1965. Voor die tijd is vermoedelijk voor duurzame opslag gebruik gemaakt van zelf gesneden grammofonplaten. Dit was toen goedkoper dan archivering op band. Desalniettemin zijn er uit de steekproef ook meerdere opnamen uit de periode rondom 1960 aan het licht gekomen.

De banden bevatten een conglomeraat van geluidsmateriaal dat de geschiedenis van Curaçao, de Nederlandse Antillen en de verbanden met Nederland illustreert. De opnamen bestaan zowel uit muziek als gesproken woord. De steekproef heeft registraties van diverse lokale orkesten aan het licht gebracht evenals reportages van belangrijke gebeurtenissen en toespraken van prominente figuren uit de politiek en het maatschappelijk leven.

De banden zijn muzikaal, muziek-, sociaal- en politiekhistorisch van groot belang. Met ontsluiting zal er een schatkamer worden geopend die de samenleving zal verrijken met tal van historische opnamen.

Hoewel De Wolf al jarenlang actief is met het behoud en beheer van Antilliaanse fonografische producten, kreeg hij bij het doornemen van de titels op de dozen letterlijk kippenvel. Zo diende zich een opname van het Curaçaos Filharmonisch Orkest aan. Van dit ensemble zijn, de uitstekende reputatie ten spijt, behoudens een opname van ongeveer één minuut lengte, geen registraties bekend. Op muzikaal gebied is meer interessant en uniek materiaal tevoorschijn gekomen: diverse opnamen van de in 1961 overleden Curaçaose troubadour Augusto Gressmann, registraties van de Curaçaose ensembles Los Caporales en Estrellas del Caribe, van de zanger Boy Dap. Op het gebied van gesproken woord: diverse ceremoniën: de opening van de Amstelbrouwerij door Prins Bernhard op 23 januari 1960, de opening van Centro Pro Arte op 6 september 1968, de ingebruikname van de Julianabrug in 1973, de overdracht van de KLM (West Indisch bedrijf) aan de ALM. Op politiek gebied: de debatten in de Statenvergadering n.a.v. de onlusten op 30 mei 1969. Diverse radiopersoonlijkheden van toen staan op de banden, meestal in de programma's waar ze lokale faam mee wisten te verwerven. Interessant is bijvoorbeeld de stem van Pierre Lauffer sr. in een door hem verzorgde literaire rubriek. Lauffer componeerde als lid van het driemanschap 'Julio Perrenal' de eerste Papiamentstalige liederen en is hierdoor, en door zijn poëzie en proza, een sleutelfiguur in de ontwikkeling en emancipatie van de Papiamentse taal.

De opnamen in het bandenarchief zijn uniek. Ze zijn niet uitgebracht op, of gekopieerd van, grammofonplaat of andere banden. Radio Hoyer opereerde net als de later opgerichte radiostations, op een laag budget. Ondanks dit feit stond Hoyer garant voor een goede opnamekwaliteit.

Horacio Hoyer was een man met historisch besef. Om die reden heeft hij aan archiefvorming gedaan terwijl bij andere commerciële stations dit inzicht niet bestond en om budgettaire redenen de banden door hergebruik werden gewist. Vanaf 1 maart 1937 verzorgde de Curom (opgericht in 1933) als publieke omroep uitzendingen voor de Antillen. Dit station is echter als gevolg van financiële moeilijkheden in de jaren zestig een aantal malen verhuisd. Hierbij is het gehele archief verloren gegaan. De bandencollectie van Radio Hoyer is dus uniek, een vergelijkbaar archief bestaat niet.

Geconcludeerd mag worden dat de collectie geluidsbanden materiaal bevat die voor het documenteren van de Curaçaose, Antilliaanse en Nederlandse geschiedenis van groot belang is. Tezamen met de Antilliaanse en Arubaanse grammofonplaten (handelsplaten) die in het afgelopen decennium in twee projecten door De Wolf zijn geconserveerd en beschreven vormt dit nimmer gepubliceerde archiefmateriaal een waardevol geheel. Na voltooiing van de reddingsoperatie met betrekking tot het Hoyer-archief, geldt voor Curaçao, dat praktisch al het aanwezige historische geluidsmateriaal tot ca. 1970 is geconserveerd, gedigitaliseerd en gedocumenteerd.

Ad 2. Opbouw begroting van de kosten van conservering, digitalisering en inventarisering en het dekkingsplan

De begroting is opgenomen in bijlage 1 van dit document. De totale met het project gemoeide gelden worden geraamd op €95.000,-

Aard en omvang van de werkzaamheden bepalen de kosten. Daarom zullen deze eerst worden bepaald, waarna de begroting wordt toegelicht.

Werkzaamheden

Conservering

Onder conservering wordt verstaan: het reinigen en voor (verder) verval zoveel mogelijk behoeden van de originele geluidsdrager. Het kan inhouden dat de drager in een nieuwe (zuurvrije) verpakking wordt geplaatst. Vanzelfsprekend worden de oude verpakkingen (gescheiden) bewaard.

Digitalisering

Digitalisering houdt in dat het analoog signaal zoals dit op de band staat wordt geconverteerd in een digitaal signaal. Dit digitaal signaal kan (als databestand) worden opgeslagen op een of meerdere dragers naar keuze.

Inventarisering

Het is van belang dat het archief wordt geïnventariseerd en wordt ontsloten. Alleen dan kan de gewenste opname snel worden getraceerd. Tijdens het digitaliseren van de banden wordt de inhoud beluisterd. Dit gebeurt om technische redenen, om op tijd in te kunnen grijpen bij storing.¹ Tegelijkertijd kan naast technisch ook inhoudelijk worden geluisterd en kan de opname worden geïnventariseerd. De inhoud wordt beschreven door middel van trefwoorden en een samenvatting. Er worden rubrieken aangegeven zoals ‘gesproken woord’ ‘muziek’ (met vermelding van genre) het (vermoedelijk) orkest en/of de vermoedelijke spreker, onderwerp en technische details. Dit vormt de basis van de ontsluiting van het archief. Voorafgaand is een inventarisnummer toegekend, dat op spoel en band (museaal verantwoord) wordt aangebracht. Het digitale bestand krijgt een corresponderend inventarisnummer. In dit laatste bestand kunnen zogenaamde ‘markers’ worden aangebracht die in de beschrijving van de opname kunnen worden vermeld. Hierdoor kunnen de gewenste passages snel worden teruggevonden.

Omvang van het archief

De kosten voor conservering, digitalisering en inventarisering zijn sterk afhankelijk van de speelduur van het materiaal. Juist bij banden is deze moeilijk op voorhand in te schatten. Spoeldiameter en de dikte van de band (de lengte van de tape op de spoel), opnamesnelheid en sporentechniek zijn bepalende factoren.²

Het bandenarchief van Radio Hoyer bestaat uit:

- 27 spoelen met een diameter van 26 cm.
- 411 spoelen met een diameter van 18 cm.
- 37 spoelen met een diameter van 15 cm.
- 59 spoelen met een diameter van 13 cm.
- 12 spoelen met een diameter van 11 cm.

Uit het archief zijn 48 banden met een diameter van 18 cm. onderzocht op opnamesnelheid. 75% hiervan blijkt te zijn opgenomen op 9,5 cm/sec., 25% op 19 cm/sec. Op 15 exemplaren zijn aanduidingen m.b.t. de duur van het opgenomen

¹ Deze storing wordt in de regel niet veroorzaakt door de apparatuur maar door veroudering van de geluidsdrager. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld piepgeluiden optreden of kan er emulsie van de band loskomen hetgeen het afspeelproces verstoort.

² Banden kunnen op diverse snelheden zijn opgenomen, variërend van 2,4 cm/sec. tot en met 76 cm/sec. Daarnaast kunnen diverse spoortechnieken zijn gebruikt; volspoor, dubbelspoor (tweespoor) of kwartspoor (vierspoor). Voorts zijn er verschillen in banddikte; grofweg vier soorten: standaard-, langspeel-, extra (of dubbel) langspeel-, en superlangspeelband. Door deze verschillende factoren kan de speelduur van bijvoorbeeld een 18 cm. spoel (bij monosignaal) variëren van 7,5 minuten (standaard band, volspoor, 76 cm/sec) tot 48 uur (superlangspeelband, kwartspoor, 2,4 cm/sec)! Tenslotte wordt de inschatting bemoeilijkt daar niet vast staat of de banden over de gehele lengte voor opname zijn benut.

Bij studiogebruik wordt over het algemeen gewerkt op volspoor of dubbelspoor systeem met snelheden van 19 en 38 cm/sec. De zeer dunne bandsoorten (extra- en superlangspeelband) zijn voor studiogebruik gezien hun kwetsbaarheid niet geschikt. De aard van de studio van Radio Hoyer maakt het gebruik van kwartspoor voor stereo opnamen niet onwaarschijnlijk. Uit oriënterend onderzoek – een steekproef uit het bandenarchief – is voorts gebleken dat 9,5 cm/sec bij Radio Hoyer voor studiogebruik is gebezigd.

'item' aangetroffen. Dit varieert van twintig minuten tot drie uur. Dertig en vijftienveertig minuten komen het meeste voor.

De 26 cm. banden zullen vermoedelijk op een hoge snelheid, i.e. 19 cm/sec. of 38 cm/sec. zijn opgenomen. De kleine spoelen zullen naar alle waarschijnlijkheid overwegend op lage snelheid zijn opgenomen. Daar 4,75 cm/sec. ongebruikelijk is in studiogebruik is de laagst gebezigde snelheid vermoedelijk 9,5 cm/sec. De sporentechniek is volspoor of halfspoor. Kwartspoor kan zijn toegepast bij stereoregistraties. De speelduur is dan gelijk aan halfspoor mono.

Voor een inschatting van de totale speelduur is het realistisch uit te gaan van een gemiddelde duur van de opnamen van 1 uur per band. Er zal dan sprake zijn van 550 uur aan materiaal.

De samenstelling van de begroting

Kosten conserveren, digitaliseren, inventariseren

Ervaring leert dat de conservering van geluidsdragers zelf, met voorbereidende en afrondende werkzaamheden (reinigen, afregelen van de apparatuur op de specifieke eigenschappen van de originele geluidsdrager, 'editing', branden naar CD, branden naar DVD, overschrijven naar externe harddisk etc.) ongeveer 2 tot 3 maal de speelduur in beslag neemt. Deze factor wordt in principe lager naar mate de speelduur van de oorspronkelijke drager langer is. In dit geval kan worden uitgegaan van 2,5 x 550 uur sec transcriptiewerk, i.e. 1375 uur.

Bij dit archief zal echter rekening moeten worden gehouden met aanvullende werkzaamheden aangaande reiniging als gevolg van de sterke vervuiling. Met het reinigen zal ongeveer 140 uur zijn gemoeid. Tevens zal tijdens de transcriptie inventarisatie met betrekking tot de inhoud van de banden plaatsvinden zodat de collectie is ontsloten. Voor een deel gebeurt dit werk tijdens de transcriptie. Met aanvullende werkzaamheden in het kader van de ontsluiting zal nog ongeveer 65 uur gemoeid zijn. De tijdens de transcriptie gemaakte aantekeningen worden dan systematisch – op ingangen als onderwerp, spreker, orkest en eventuele trefwoorden – ondergebracht in een database.

Bij het opstellen van de begroting is uitgegaan van een uurtarief van € 50,-. Zodoende moet worden begroot voor digitalisering: €68.750,- voor conservering (reiniging) €7.000,- en voor inventariseren (ontsluiting): €3.250,-.

Transport van het archief, uitvoering conservering en digitalisering door Bureau voor Audio Archeologie De Wolf

Conservering (reinigen) en digitalisering van de collectie zal in Nederland plaatsvinden door het Bureau voor Audio Archeologie onder leiding van Tim de Wolf. Voor de digitalisering van de collectie zijn verschillende typen taperecorders nodig. Gedurende de jaren waarin de collectie is gevormd is namelijk met diverse apparaten gewerkt. Hierbij is professionele en amateur apparatuur door elkaar gebruikt en is gewerkt met verschillende systemen. Op Curaçao zijn de juiste taperecorders niet voorhanden in een conditie die ze geschikt maakt voor optimaal

transcriptiewerk. De benodigde machines zijn bij het Bureau voor Audio Archeologie ter beschikking, waarbij adequate technische kennis, documentatie en reserveonderdelen aanwezig zijn om de continuïteit van het project te waarborgen. De collectie van 546 banden zal naar Nederland worden verscheept en na conservering naar Curaçao worden teruggezonden. De posten ‘voorbereiding’ (inpakken materiaal, regelen verscheping) (€1.000,-) en ‘logistiek’ (€5.000,-) houden hiermee verband.

De Wolf heeft vele jaren ervaring met het conserveren en documenteren van geluidsdragers, in het bijzonder met materiaal van Antilliaanse herkomst. In 2007 is hem voor dit werk de Muziekprijs van het Prins Bernhard Cultuurfonds toegekend. Zijn kennis van de Antilliaanse muziek, cultuur en geschiedenis zal bij het identificeren van het materiaal en het inventariseren van de banden een belangrijk hulpmiddel zijn. Daarbij is hij in staat de Papiamentse taal redelijk te volgen, wat bij de inventarisering van het materiaal van belang is.

De posten reis- en verblijfskosten, communicatie, materiaal en onvoorzien

Reis- en verblijfskosten (€3.000,-) houden verband met een kort verblijf op Curaçao en het (begeleiden van) het inpakken van het archief. De post ‘communicatie’ (€500,-) betreft de kosten van telefoonverkeer, en reizen in het kader van het project binnen Nederland. De post ‘materiaal’ (€2.000,-) is bestemd voor de aankoop van externe harddisks en enige specifiek voor dit project benodigde apparatuur. Ondanks oriënterend onderzoek is er mede vanwege het specifieke en unieke karakter van dit project en op basis van ervaringen met dergelijke projecten, een post ‘onvoorzien’ (€4.500,-) opgenomen in de begroting.

Het dekkingsplan

Het dekkingsplan is opgenomen in bijlage 1 van dit document.

Van het Prins Bernhard Cultuurfonds, het VSB Fonds en het SNS Reaal Fonds wordt een bijdrage gevraagd van €20.000,-. Met betrekking tot de Mondriaan Stichting is er van uitgegaan dat de bijdrage aan het project, in het kader van de KulturA regeling, hoger kan zijn en is €30.000,- gevraagd. Gezien het belang voor de Nederlandse Antillen, in het bijzonder Curaçao, is er voor dit project op gerekend dat het Prins Bernhard Cultuurfonds van De Nederlandse Antillen en Aruba een bijdrage van €5.000,- zal willen toekennen.

Uiteraard kan het dekkingsplan gedurende de periode van fondsenwerving wijzigingen ondergaan, bijvoorbeeld in het geval er fondsen wensen te participeren waar op voorhand niet op gerekend is.

Ad 3: Toepassingsmogelijkheden van het archiefmateriaal

De toepassingsmogelijkheden van het archiefmateriaal zijn legio en kunnen moeilijk in volle omvang op voorhand worden voorzien. Ervaring met eerdere projecten leert dat personen en instanties, soms vanuit een verrassende invalshoek en voor diverse doeleinden, een beroep doen op het materiaal. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat de opnamen kunnen worden gebruikt voor documentaires, radio-

uitzendingen en lesmateriaal aangaande de geschiedenis van Curaçao, de Nederlandse Antillen en de relaties tussen de verschillende delen van het koninkrijk. Tevens zal het materiaal een belangrijke bron kunnen vormen voor allerlei vormen van (academisch) onderzoek. Te denken valt aan (etno) musicologie, taalwetenschappen en sociaal-economische en politieke geschiedenis. Wat specifiek de muziekopnamen betreft, gebleken is dat de herontdekking van ‘vergeten’ muziek overal ter wereld een bron van inspiratie is voor nieuwe generaties muzikanten en artiesten. Mogelijk kan ook een deel van het materiaal op handelsedities of via internet aan een breed publiek ter beschikking worden gesteld.

Ad 4: Opslag van het materiaal, een plek voor duurzaam beheer van de originelen

Het Archivo Nashonal op Curaçao heeft zich bereid verklaard de originele banden – na de transcriptiewerkzaamheden – op te nemen in de collectie. Na overdracht zal het materiaal onder optimale omstandigheden worden bewaard in het depot van dit nationale archief.

In digitale vorm kan het archief op verschillende plaatsen worden ondergebracht. Dit is allereerst verstandig met het oog op calamiteiten, maar het verhoogt tevens de toepassingsmogelijkheden. Vanzelfsprekend zal Radio Hoyer de beschikking krijgen over de bestanden. Het ligt voor de hand dat – in overleg met Radio Hoyer en met in achtneming van de auteursrechten – de opnamen bij de Biblioteca Públika Kòrsou (Openbare Bibliotheek van Curaçao) en het Archivo Nashonal (Centraal Historisch Archief) en/of het NAAM (National Archaeological Anthropological Memory Management) in digitale vorm te beluisteren zijn en zodoende beschikbaar zijn voor nader onderzoek. Delen van de collectie zouden op internet beschikbaar kunnen worden gemaakt voor een breed internationaal publiek. Hierdoor wordt het bijvoorbeeld ook voor geïnteresseerden in Nederland mogelijk de collectie ‘vanuit de leunstoel’ te leren kennen.

De huidige stand der techniek maakt het na digitalisering overbodig de bestanden op CD of DVD op te slaan. Met het oog op de snelheid van verwerking en de minimalisering van fouten bij kopiëren is het verreweg te prefereren de bestanden af te leveren als wav-file (dus een niet gecomprimeerd geluidsbestand), in een standaard digitaal formaat, op externe harddisk.³ De diverse instanties kunnen dan zelf het materiaal verwerken op de voor hun meest conveniërende wijze. Zo zal een deel wellicht in de vorm van MP3 (gecomprimeerd geluidsbestand) online beschikbaar kunnen worden gemaakt op internet of gebruikt kunnen worden voor radio-uitzendingen. Vanzelfsprekend kunnen ook CD's worden samengesteld van de wav-bestanden. De wav bestandsvorm is veruit de beste om als basis te dienen voor opslag en eventuele conversies. Het is een wereldwijd verbreide standaard. Om die reden mag worden verwacht dat de bestanden tot in lengte van jaren ‘leesbaar’ zullen zijn.

³ Wereldwijd het meest verspreid is de ‘red book’ norm voor audio CD, i.e. 44.1 kHz 16 bit. Een hogere resolutie wordt verkregen met de op dit moment nog minder courante norm van de ‘super audio CD’, 96 kHz 24 bit. Veel pleit ervoor om volgens beide normen te digitaliseren. Dit vraagt nauwelijks extra investering en biedt het voordeel digitaal te kunnen archiveren in een hoge resolutie, terwijl een gebruikskopie in lagere resolutie beschikbaar komt zonder dat deze – met de daarmee nu eenmaal immer gepaard gaande verliezen – moet worden verkregen door conversie van de ene norm naar de andere.

4. Duur van het project

Hoewel afhankelijk van het verloop van de fondsenwerving staat als startdatum voor het project 1 juni 2010 gepland. De duur van het project zal circa anderhalf tot twee jaar bedragen, zodat als einddatum van 31 mei 2012 kan worden uitgegaan.

5. Nadat het project is voltooid ...

Als het project is afgerond zal naar schatting 550 uur aan historische opnamen met betrekking tot Curaçao, de Nederlandse Antillen en de relatie tussen genoemde gebieden en Nederland zijn gedigitaliseerd.

De originele banden kunnen – in hun gereinigde toestand – professioneel worden gearchiveerd.

Hiermee is een grote culturele en geschiedkundige schatkamer toegankelijk gemaakt.

Stichting Geschiedenis Geluidsregistratie
Rotterdam,
november 2009

Bijlage 1

Begroting en dekkingsplan

Voorbereiding	€ 1.000,-
Reis – en verblijfskosten	€ 3.000,-
Logistiek	€ 5.000,-
Reiniging (conservering)	€ 7.000,-
Digitalisering	€68.750,-
Administratie en ontsluiting	€ 3.250,-
Communicatie	€ 500,-
Materiaal	€ 2.000,-
Onvoorzien	€ 4.500,-

Totaal	€ 95.000,-

De werkzaamheden vallen in Nederland wat betreft de BTW onder het 0% tarief.

Dekkingsplan:

Prins Bernhard Cultuurfonds voor De Nederlandse Antillen en Aruba:	€ 5.000,-
Prins Bernhard Cultuurfonds:	€20.000,-
Mondriaan Stichting:	€30.000,-
SNS Reaal Fonds:	€20.000,-
VSB Fonds:	€20.000,-

Totaal:	€95.000,-

Bijlage 2

Adressen:

Stichting Geschiedenis Geluidsregistratie
Kemperweg 92
3052 VJ Rotterdam

Radio Hoyer
Plasa Horacio Hoyer 21
Curaçao (N.A.)

National Archaeological Anthropological Memory Management (NAAM)
Johan van Walbeekplein 13
Curaçao (N.A.)

secretariaat Stichting Geschiedenis Geluidsregistratie:

drs. Florentien Mizee (tot medio 2011 woonachtig in België)
Belgradostraat 49
9000 Gent
België
00-32-9-3353982
floormizee@xs4all.nl

Contactpersoon en geplande projectleider:

drs. Tim de Wolf
Dalweg 58,
3762 AL Soest
035-6026761
tdewolf@ziggo.nl